PRAKTICKÉ POSTUPY OBNOVY A KONZERVACE STAVEBNÍHO DÍLA MINULOSTI

D) VÝBAVA STAVBY

D1 PODLAHY

D2 OKNA

D3 DVEŘE

D4 KOVOVÉ PRVKY

Prof. Ing. arch. Akad. arch. Václav Girsa,

Ing. arch. Tomáš Efler, 2011

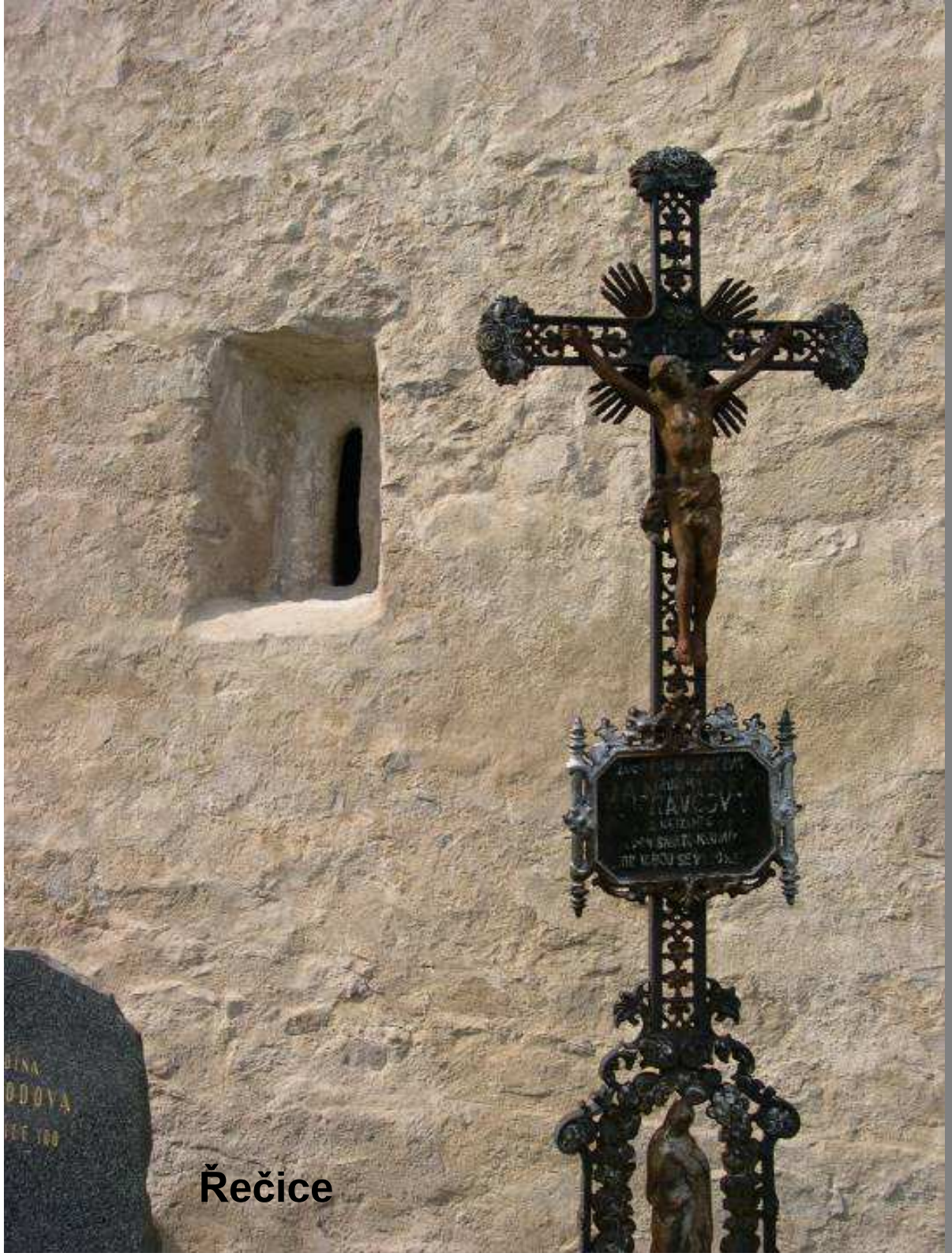

Řečice

D2 OKNA

- **Okna bez výplní, větrací funkce**

- **Okna s pevně za budovanou výplní (vitráže , bednění, prosklená zeď, tzv. sklobeton)**

- **Okna s otevíravými křídly (jednoduché zasklení, dvojité zasklení, zdvojené zasklení)**

- **Okenice (žaluziové, pevné, trvale osazené, sezónní, ochranné, protisluneční)**

D2 OKNA

Větrací a střílnová okna bez výplní
- zachovat větrací funkci, omezit zásahy a modernizační úpravy (zachování archaického vzhledu)

Dolní Dvořiště

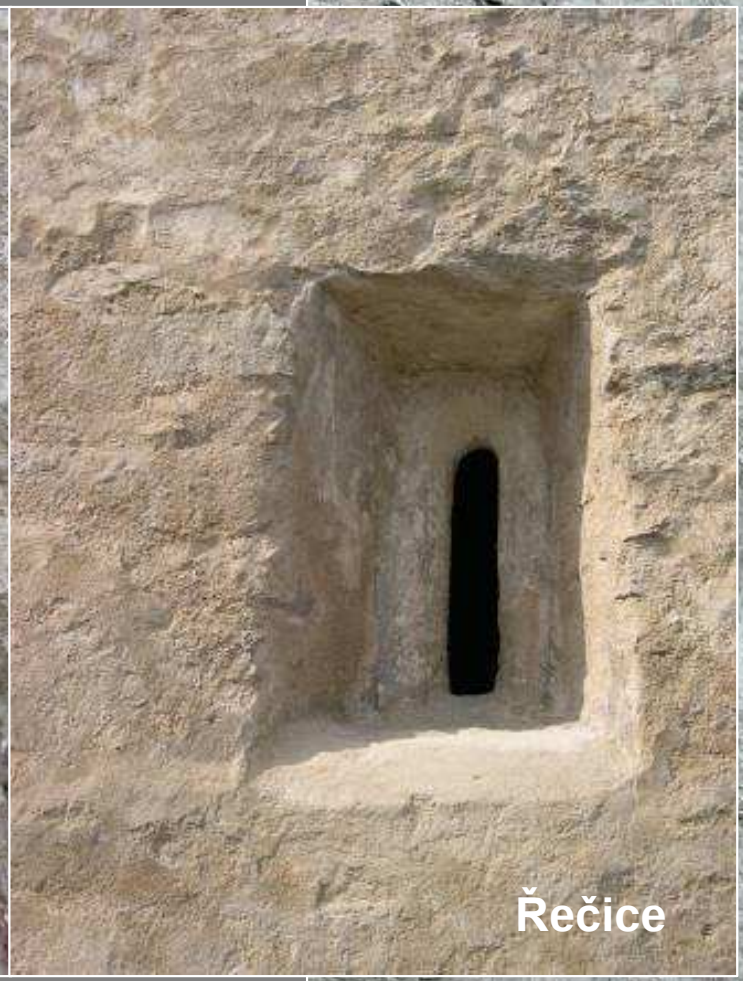

Řečice

Bezděz

D2 OKNA

Vitráže:

- pevné zasklení osazené do kamenného ostění s členitou prosklenou výplní (skla propojená a zpevněná vsazením do subtilních olověných profilů – pásků)
- skladba barevných skel (výtvarný projev)
- skladba skel pojednaných malbou (výtvarný projev)
- čiré sklo dělené

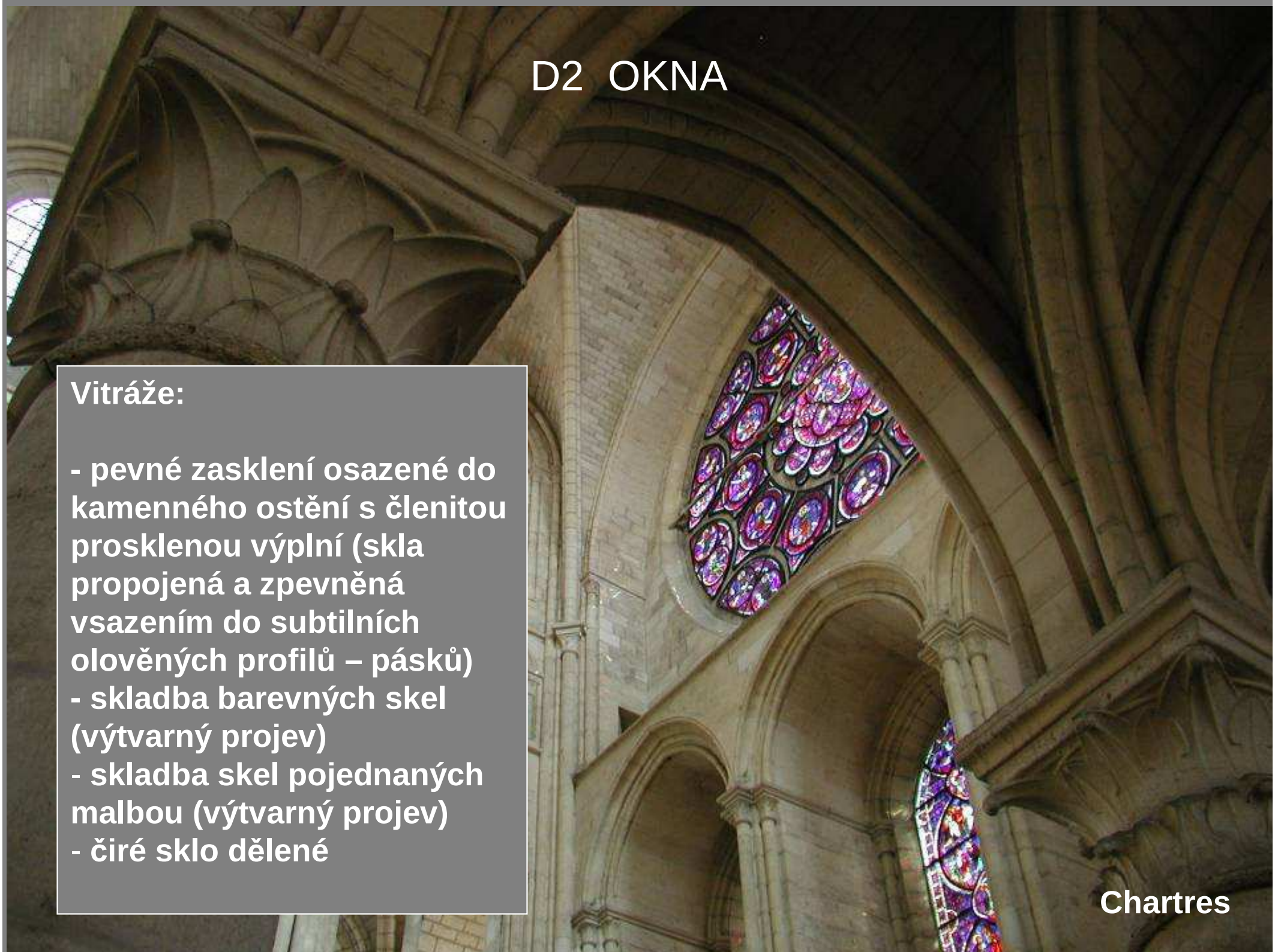

Chartres

D2 OKNA

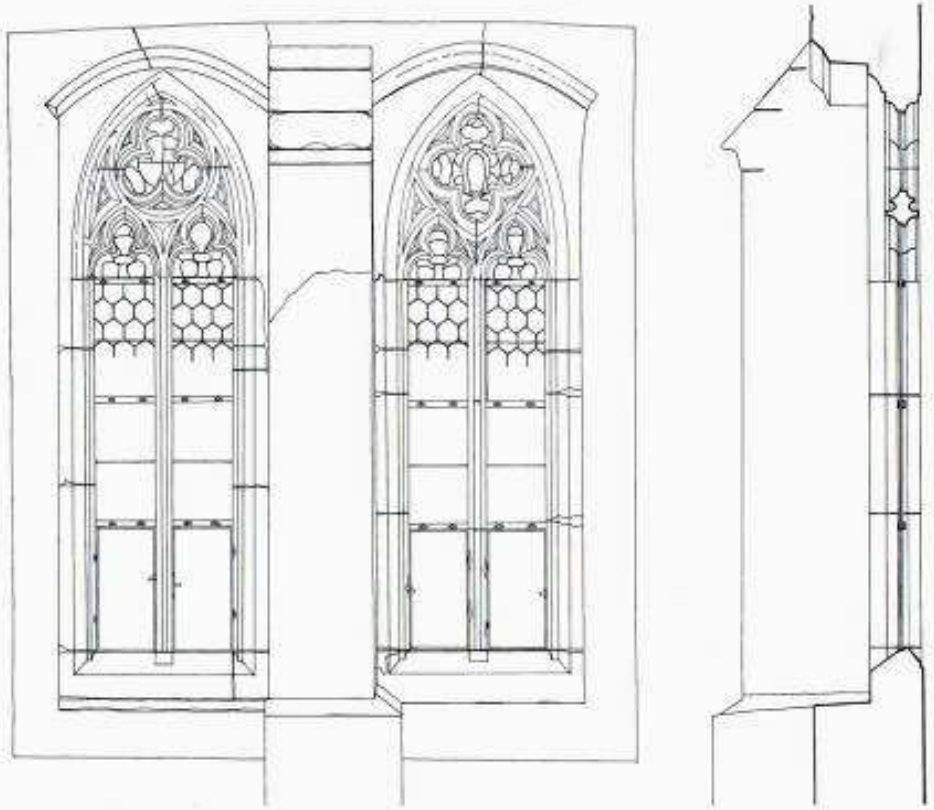

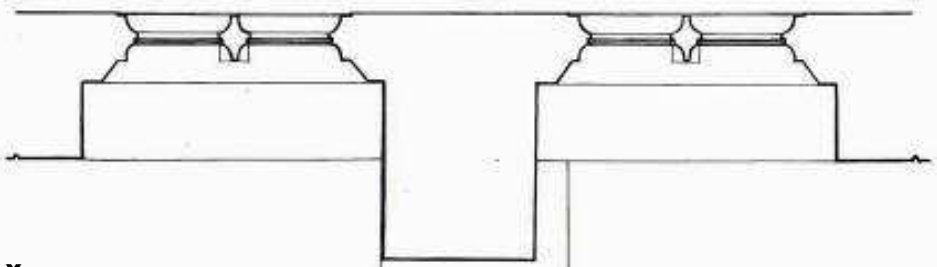

Č.Krumlov hrad – Malá Rožmberská kaple

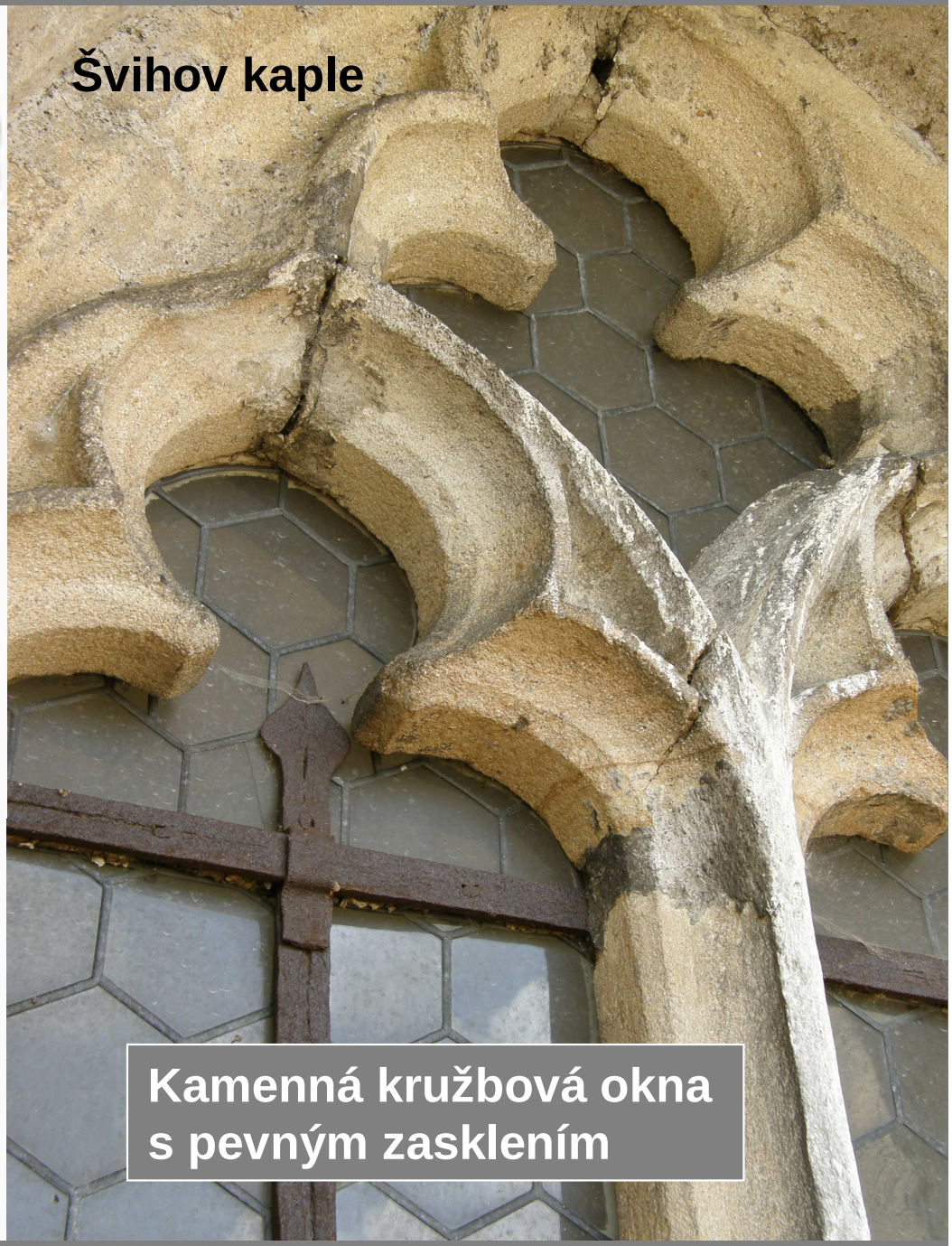

Švihov kaple

Kamenná kružbová okna s pevným zasklením

D2 OKNA

Různé typy výztuh vitráží, včetně výztuh umožňujících demontáž skel

Chór katedrály sv. Víta

D2 OKNA

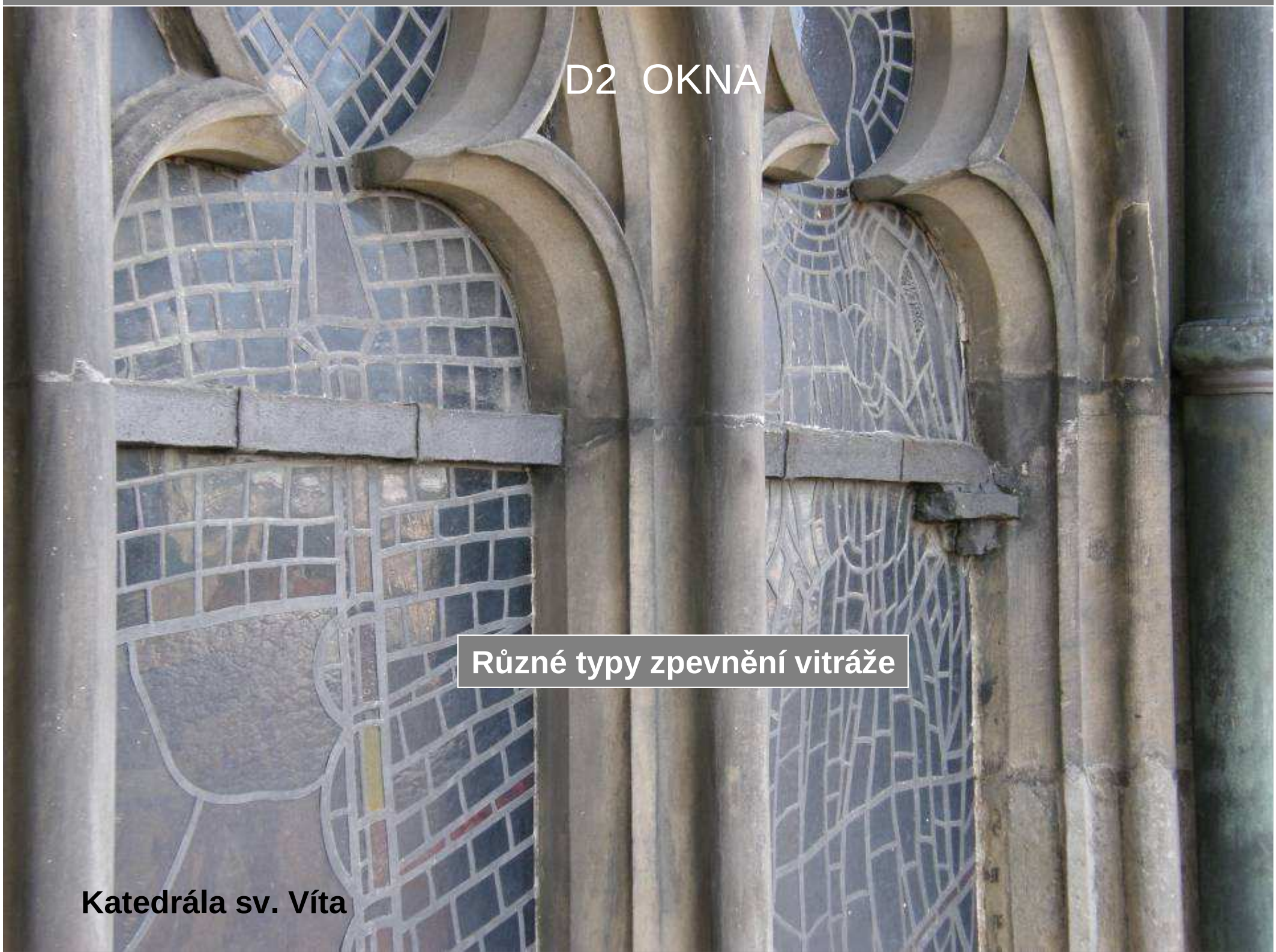

Různé typy zpevnění vitráže

Katedrála sv. Víta

D2 OKNA

Sklo vzniká tavením křemičitých písků s přísadami pro okenní skla s přísadou uhličitanu sodného (sodné sklo)

Od středověku tabulové sklo foukané (foukáním se vytvořil cylindrický tvar, po odstřižení byl rozříznut, rozvinut a v peci ponechán do vychladnutí)

D2 OKNA

Postup výroby foukaného tabulového skla

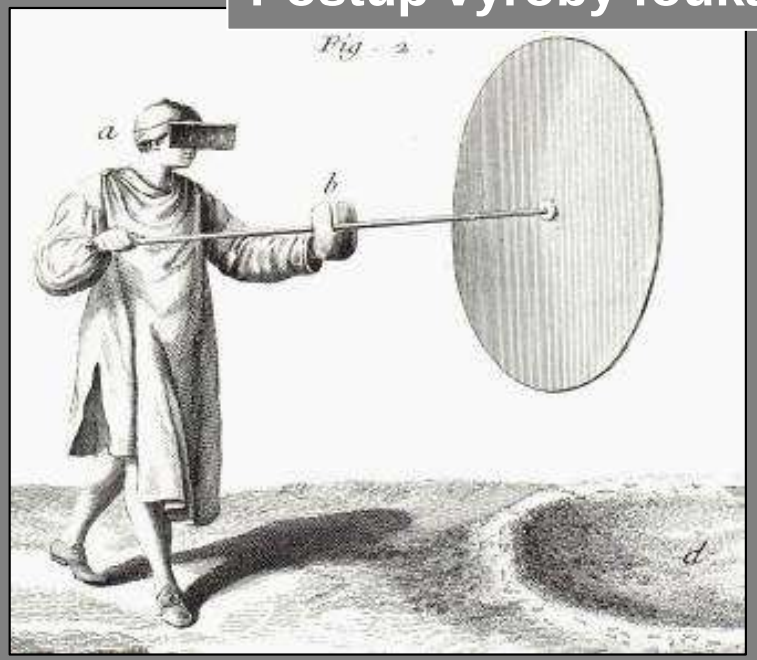

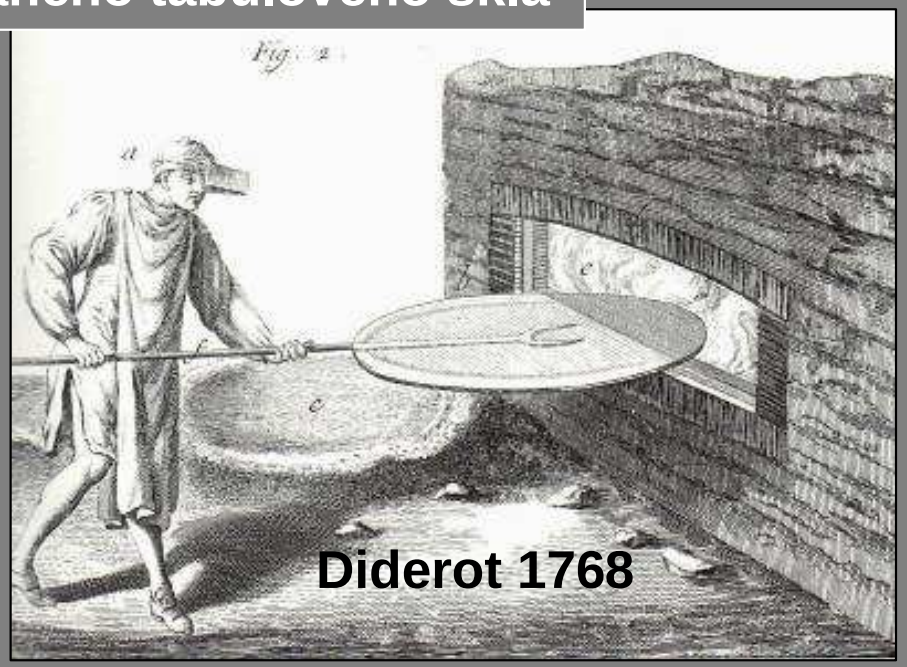

Diderot 1768

D2 OKNA

Členění okenních křídel koresponduje s rozčleněním okna kamennými sloupky a poutci (případně horní pole napevno)

Pražský Hrad – Královský palác

Český Krumlov

D2 OKNA

Raně barokní okno s pevným křížem

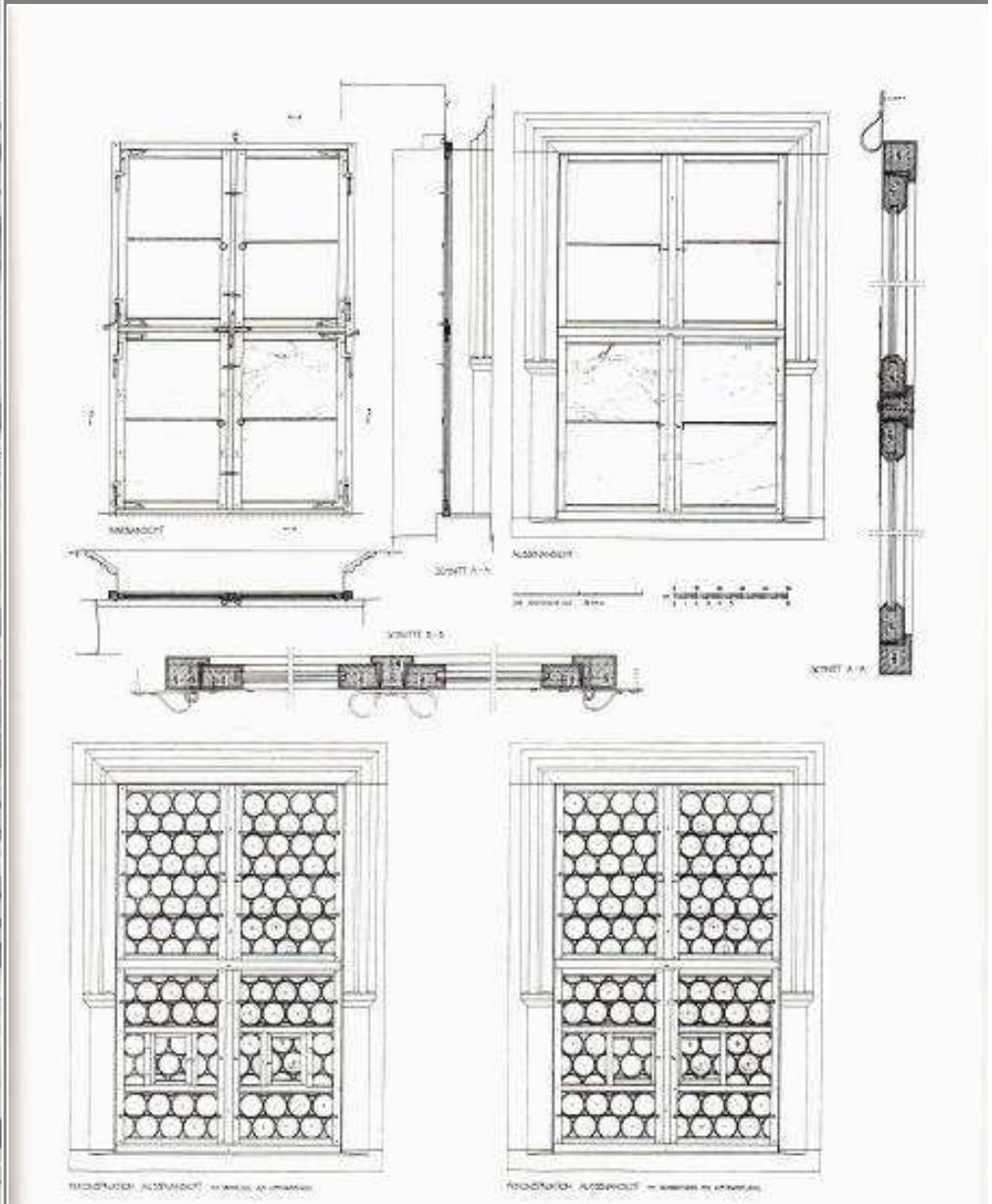

D2 OKNA

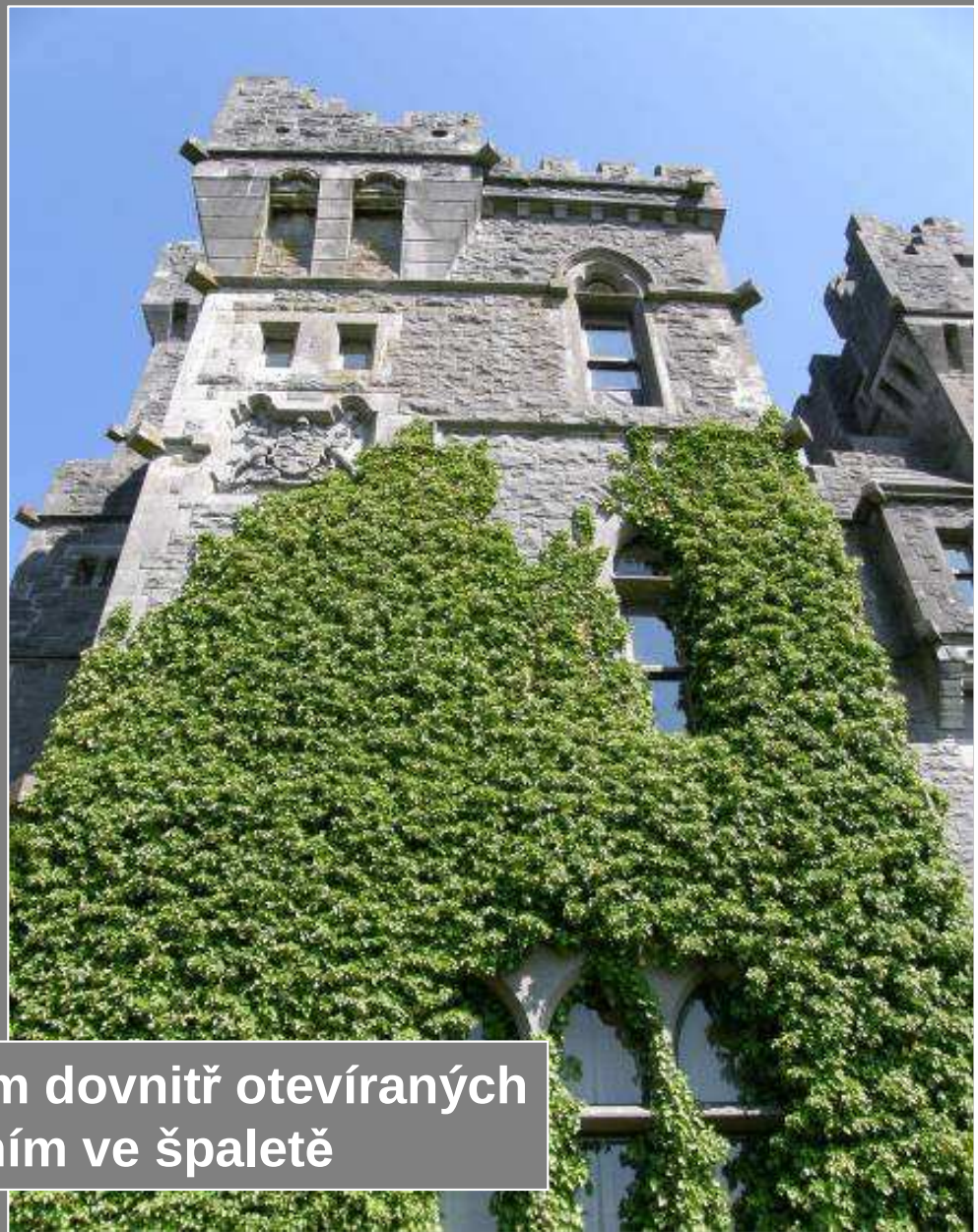

Charakteristický obraz fasády s uplatněním dovnitř otevíraných jednoduchých oken, osazených s odsazením ve špaletě

D2 OKNA

Přelom 18. a 19. století – přidávání druhých oken do líce fasády

Kovárna v Č. Krumlově

D2 OKNA

Domy na Latránu v Českém Krumlově s druhotně vloženými vnějšími křídly

D2 OKNA

Okna ven a dovnitř otevíraná (s osazením vnějších křídel v líci fasády) jsou charakteristickým znakem historických měst na sever od Alp a měla by být předmětem trvalé ochrany

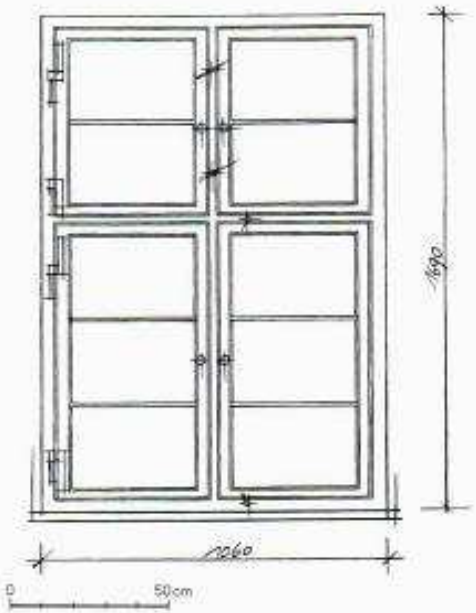

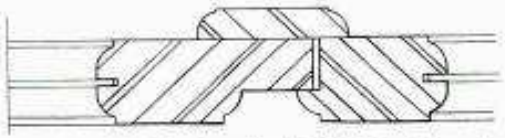

Obr. 15: Sádek čp. 33 – dům, okno v jihovýchodní stěně světnice v přízemí, (zaměření a kresba P. Dostál).

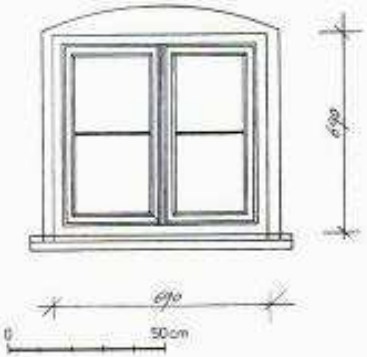

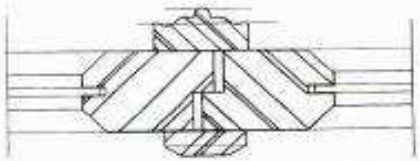

Obr. 16: Sádek čp. 33 – dům, okno v severovýchodní stěně světničky v patře (zaměření a kresba P. Dostál).

Zasklení oken bez tmelu do drážky, při opravě odkolíkování okenního profilu, nebo vyspravení prasklého skla olovem

D2 OKNA

Okna špaletová, dvojitá, dovnitř otevíraná
druhá polovina 19. století

Plzeň

D2 OKNA

Význam uchování historických kování oken (obrtlíky, závěsy, rohovníky, rozvory, zástrče...), jejich opravy, repase a doplnění formou kopií

D2 OKNA

Význam uchování historických kování oken (obrtlíky, závěsy, rohovníky, rozvory, zástrče...), jejich opravy, repase a doplnění formou kopií

D2 OKNA

Vnější okenice a systém jejich zajištění

D2 OKNA

Vnější žaluziové okenice a systém jejich zajištění

Zámek Č.Krumov

D2 OKNA

Vnější žaluziové okenice a systém jejich zajištění

Riga

Zákupy

D2 OKNA

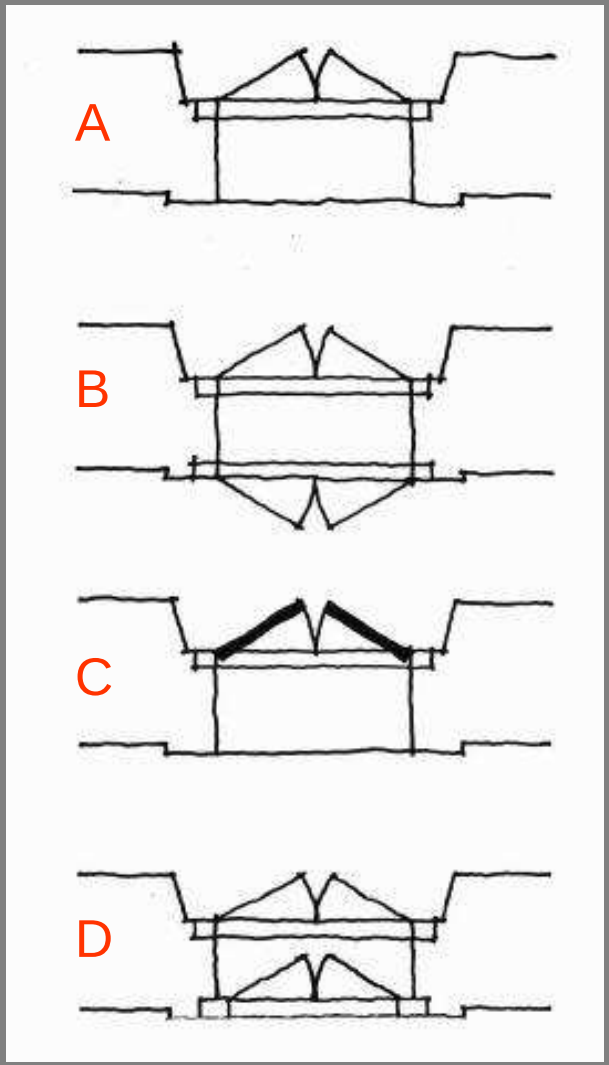

Okno jednoduché, dovnitř otevíraná křídla (do konce 18. století)

Okno dvojité, s křídly ven a dovnitř otevíranými (od klasicismu)
Dtto špaletové v 2. polovině 19. století

Obnova principu osazení okna za špaletu
Vyžaduje vyřešit detail okna podle současných norem (s dvojím zasklením)
což znemožňuje reprodukci původního detailu !!!

Okno „vídeňské“ dvojité (špaletové), s křídly dovnitř otevíranými

D2 OKNA

Hrádek
Č. Krumlov

Rekonstrukce oken s modifikací detailu, umožňujícího zdvojení zasklení

D2 OKNA

V detailu nevěrohodný výsledek – karikatura historického okna

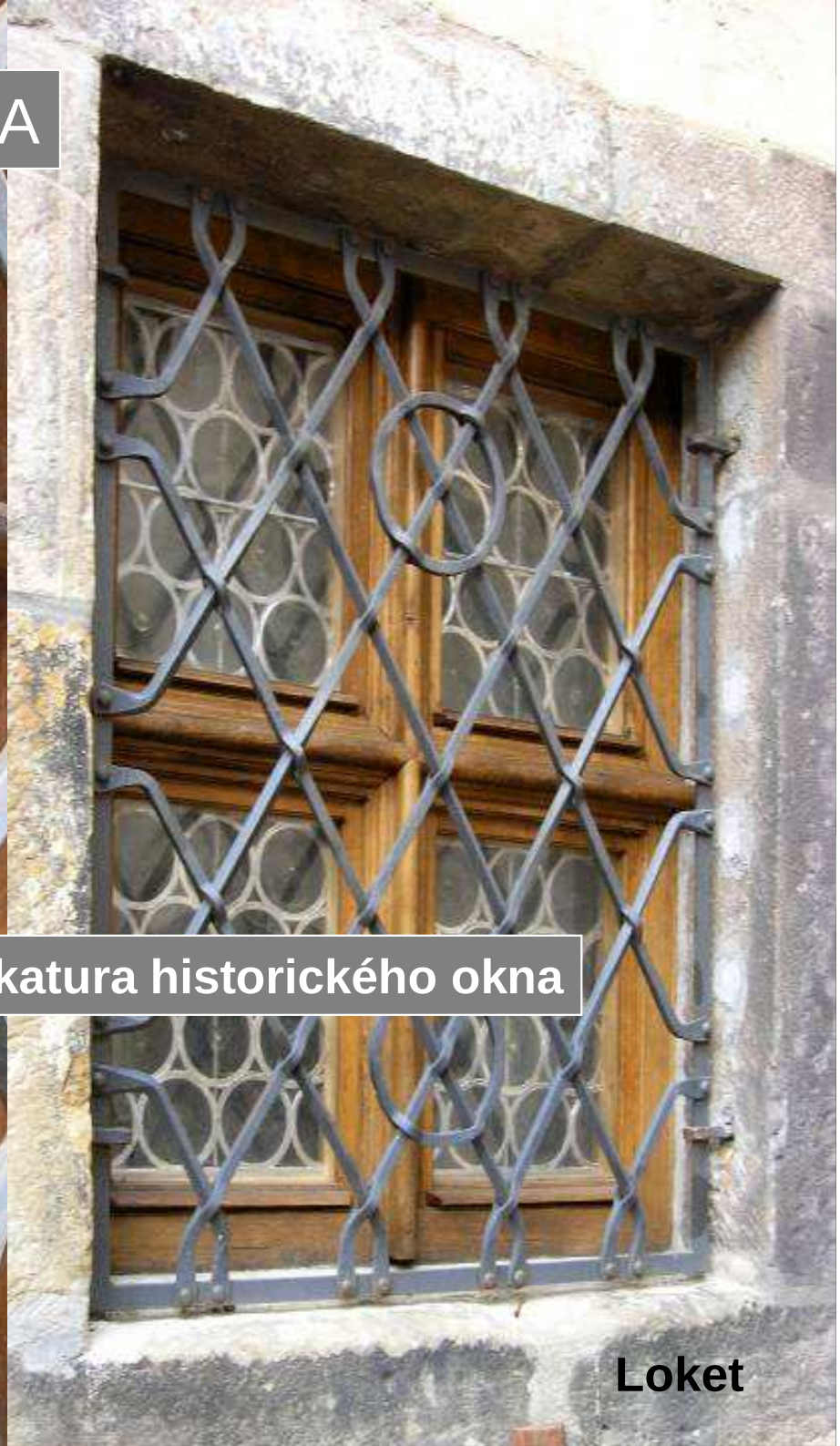

Loket

D2 OKNA

Lipnice

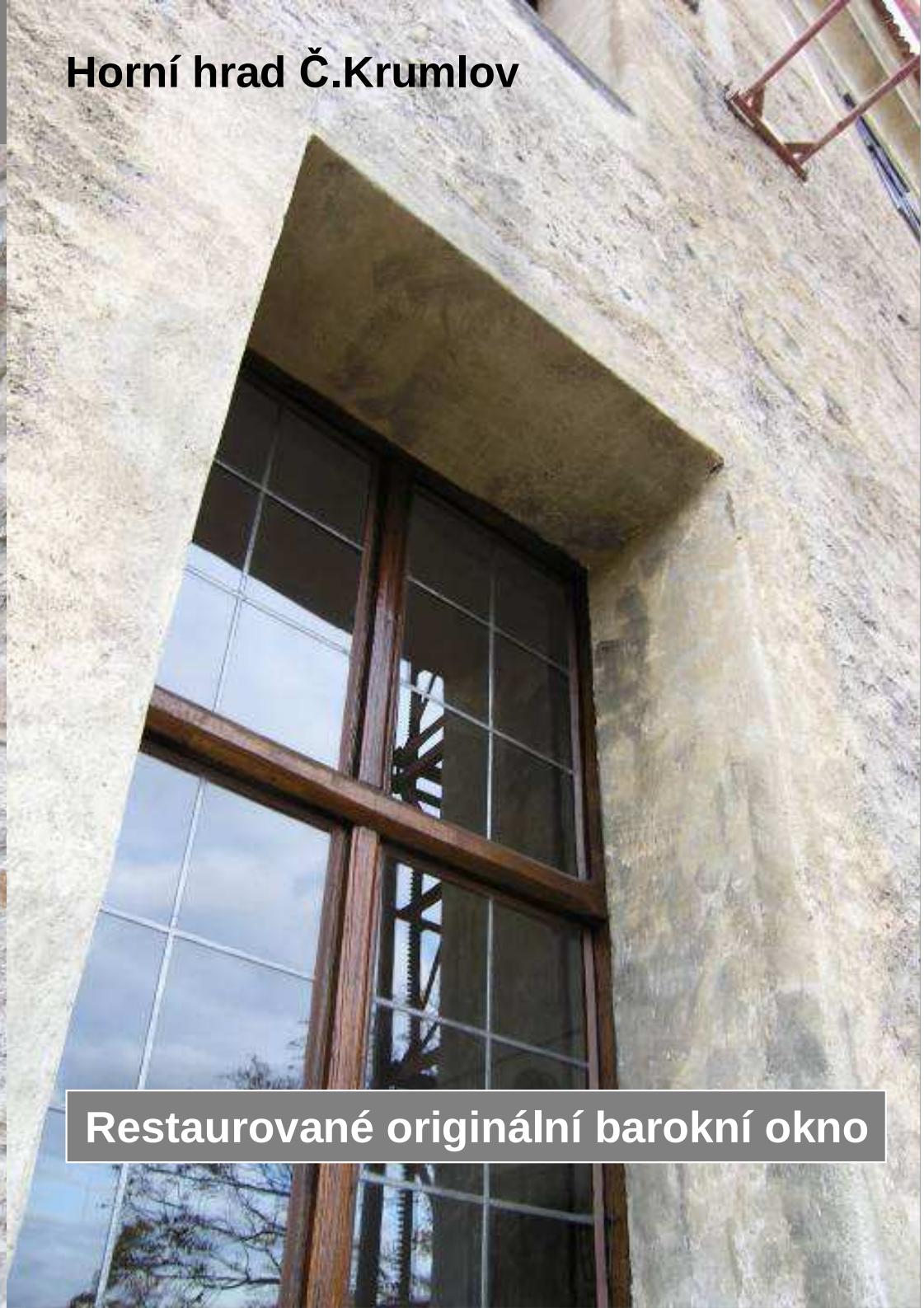

Horní hrad Č.Krumlov

Restaurované originální barokní okno

D2 OKNA

Negativní důsledky rekonstrukce oken s modifikací detailu, umožňujícího zdvojení zasklení
(ztráta historické věrohodnosti, ztráta charakteristické subtilnosti profilů)

Děčín

Marienthal

D2 OKNA

Opravy oken – vždy přednost před rekonstrukcemi !!!!

D2 OKNA

Historická okna chráníme a pietně opravujeme

D2 OKNA

Respekt k druhové (typologické) i slohové rozmanitosti oken

Horní hrad v Č.Krumlově

D2 OKNA

Zásady přístupu k historickým oknům:

Ochrana veškerých typů historických oken

Maximální úsilí pro záchranu (opravy a repase mají přednost před kopiemi)

Zachování a úzkostlivá ochrana originálního zasklení

Při povrchových úpravách respektovat originální barevnost (restaur. průzkum)

Respekt k oknům ven a dovnitř otevíraným

V případě nutnosti respektovat tepelné normy (dvojí zasklení), hledat ohleduplný způsob řešení

V případě nutnosti náhrady novými okny (s respektováním parametrů současných norem), dochované prvky zdokumentovat a uložit, případně využít funkční části (např. kování)

Aktivně se spolupodílet na zachování historických oken